

รายงานการประชุม
คณะกรรมการวัดฤทธิสมุนไพโร
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔

วันพุธที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ผ่าน Zoom Meeting)

ผู้มาประชุม

๑.	นายสำราญ สารบาตร	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธาน
๒.	รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล	เกสซ์ครหญิง คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
๓.	นายแสนศักดิ์ นาคะวิสุทธิ	ผู้เชี่ยวชาญด้านสัตว์ปีก กรมปศุสัตว์	อนุกรรมการ
๔.	นางกรรณิศา สฤกษ์ศิริ	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
๕.	นายเกษมศักดิ์ ผลากร	แทน นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการ
๖.	นายจันท ไชยจักร	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ กรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๗.	นายไชยภูมิ สิทธิวัจ	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๘.	นายจรวัย อินทร์จันทร์	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้ และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๙.	นางสาววารุณี จิรวัดนาพงศ์	เกสซ์ครชำนาญการพิเศษ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	อนุกรรมการ
๑๐.	นางสาวปริญฉัตร แก้วฟู	แทน นักวิชาการปฐวิรูที่ดินชำนาญการ สำนักงานการปฐวิรูที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
๑๑.	นางศศิวิมล ทับแย้ม	ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานสุขอนามัยพืช สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร แห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๒.	นายสุริยันตร์ ฉะอุ่ม	นักวิจัย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๓.	นางสาวอุมารินทร์ โฉมเฉิด	นักวิเคราะห์อาวุโส ๒ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	อนุกรรมการ
๑๔.	นางสาวปัทมา ทรรพ์วิไล	แทน หัวหน้าส่วนวิจัยและพัฒนา องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	อนุกรรมการ

๑๕. นายเมธา สิมะวรา	ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมสมุนไพร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๖. นายจิตติศักดิ์ ศรีปัญญา	ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร และเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการและ เลขานุการร่วม
๑๗. นางสิริดา อุปนันท์	แทน ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้า เกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการและ เลขานุการร่วม
๑๘. นางกัญญา อินแพง	แทน ผู้อำนวยการกองพัฒนายาแผนไทยและสมุนไพร กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการและ เลขานุการร่วม
๑๙. นางสาวสุมนา มณีพิทักษ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรม ยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นางศิริภรณ์ แก้วคุณ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ ผู้แทนสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. ผู้แทนองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางมณฑกา ธีรชัยสกุล
ผู้อำนวยการกองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๒. นายสัณชัย รัศมีจิรวีไล
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นางสาวอุบลวรรณ พัฒนลาภ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาธุรกิจสหกรณ์
กรมส่งเสริมสหกรณ์
๔. นางสมฤดี มงคล
นักวิชาการมาตรฐานชำนาญการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๕. นางสาวณัฐฉานี ยมโชติ
เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๖. นายมานพ ผู้พัฒน์
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๗. นางสาวจารุณี ภิลุมวงศ์
นักวิจัย
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

๘. นายกนก โลหะปิยะพรรณ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักพัฒนาระบบบริหาร
๙. นางสาวพิชญารัตน์ วรรณวุฒิกุล เกษตรกรปฏิบัติการ
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๑๐. นางสาวมะลิวัลย์ เฟ็งทะ นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์
๑๑. นายณภัทร อุ่ยเจริญ เศรษฐกรปฏิบัติการ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๑๒. นางสาวภัคนันท์ ทองรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักตรวจราชการ สำนักงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๓. นางสาวกัลยาภัสร์ แก้วขาว นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรม
ยั่งยืน
๑๔. นางสาวเบญจพร ตะกา เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๑๕. นายธนัท ศิริเอาทาร์ย์ เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรม
ยั่งยืน
๑๖. นายสมภพ พันธุ์สุวรรณ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๑๗. นางสาวเจนจิรา ลัดดาวารกรณ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๑๘. นางสาวสุชาพร พวงภู่ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายสำราญ สาราบรรณ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานแจ้งที่ประชุมตามที่ได้มีประชุมคณะกรรมการวิถุติบสมุณไพโร ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ จากนั้นมีการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาพัฒนาผลิตผลสมุณไพโรที่มีศักยภาพ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ และการหารือร่วมกับสำนักงานพัฒนาการวิจัยพัฒนาการเกษตร (องค์การมหาชน) ในการขับเคลื่อนด้านสมุณไพโรในพื้นที่จังหวัดระเบียงเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก EEC (Eastern Economic Corridor) ได้แก่ จังหวัดระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา เมื่อ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๔ โดยมีมอบหมายฝ่ายเลขานุการ ดำเนินการตามวาระที่ประชุม

/ระเบียบ...

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการวัตถุอันตราย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔

นางสาวสุมนา มณีพิทักษ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ฝ่ายเลขานุการ รายงานที่ประชุม จากการประชุมคณะอนุกรรมการวัตถุอันตราย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมจำลอง อีตันโถ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฝ่ายเลขานุการได้จัดทำรายงาน การประชุมและมีบันทึกข้อความที่ กษ ๐๒๐๗/ว ๕๖๐ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔ แจ้งเวียนให้ คณะอนุกรรมการวัตถุอันตราย รับรองรายงานการประชุมฯ มีหน่วยงานขอปรับแก้ไขรายงานการประชุมฯ จำนวน ๓ หน่วยงาน ได้แก่

๑. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๒. กรมส่งเสริมการเกษตร
๓. กรมป่าไม้

โดยฝ่ายเลขานุการฯ ได้ปรับแก้ไขรายงานการประชุมและจัดส่งให้หน่วยงานที่ขอแก้ไข เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและได้รับรองรายงานการประชุมดังกล่าวแล้ว

จึงเสนอที่ประชุมพิจารณา

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่องจากการประชุมครั้งที่แล้ว

๓.๑ การเร่งรัดดำเนินการตามแผนด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการทั้งในและต่างประเทศ เป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ ๑-๑๐

ฝ่ายเลขานุการ : รายงานเป้าหมายตัวชี้วัด (แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ตามแผนด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ขับเคลื่อนงานโดยคณะอนุกรรมการวัตถุอันตราย ภายใต้คณะอนุกรรมการขับเคลื่อน การกิจของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ และการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เพื่อเร่งรัดดำเนินการตามแผนด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการทั้งในและต่างประเทศ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ที่ ๑-๑๐ ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ มีการปลูกสมุนไพรที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ๔๓,๐๐๐ ไร่ ดำเนินการได้ ๖๕,๓๑๑ ไร่ โดย กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม

ผลการดำเนินงานปัจจุบัน มีพื้นที่ปลูกได้มาตรฐาน จำนวน ๖๕,๓๑๑ ไร่ จากฐานข้อมูล พื้นที่ปลูกสมุนไพร ประมาณ ๑.๓ ล้านไร่ เป็นข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีความก้าวหน้าของการดำเนินงานพื้นที่ปลูกสมุนไพรที่ได้

การรับรอง จำนวน ๘๒ ชนิดพืช ได้รับการรับรองมาตรฐานจากกรมวิชาการเกษตร ได้แก่ มาตรฐาน GAP จำนวนพื้นที่ปลูก ๕๑,๗๙๙ ไร่ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จำนวนพื้นที่ปลูก ๑๓,๕๑๓ ไร่ โดยเป้าหมายที่ ๑ มีความเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลเป้าหมายที่ ๕

มติที่ประชุม รับทราบ

เป้าหมายที่ ๒ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน ๕๐ แห่ง

การดำเนินงานเป้าหมายที่ ๒ เป็นผลการดำเนินงานสะสมตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔ ปัจจุบันมีจำนวนสะสมทั้งสิ้น ๖๙ กลุ่ม/แห่ง ได้แก่ ๑) กรมส่งเสริมการเกษตร ๓๗ กลุ่ม ๒) กรมวิชาการเกษตร ๑๒ กลุ่ม ๓) สปก. ๙ กลุ่ม และ ๔) กรมส่งเสริมสหกรณ์ มีกลุ่มสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดำเนินการธุรกิจรวบรวมสมุนไพร จำนวน ๑๑ กลุ่ม รวมทั้งสิ้น ๖๙ แห่ง โดยหน่วยงานมีแผนพัฒนาและส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ประชุม

ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร : มีการดำเนินการตามแผนพัฒนารายปี ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาเรื่องการแปรรูปสมุนไพรให้แก่กลุ่มเกษตรกร ๑ ถึง ๒ กลุ่มต่อปี เป็นการดำเนินการด้านการฝึกอบรม และมีการขับเคลื่อนตามกิจกรรมที่หน่วยงานให้การสนับสนุนส่งเสริม หรือตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกรซึ่งมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัดโดยตลอด

ผู้แทนสำนักงานปฎิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม : มีการดำเนินการในการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ เป็นโครงการส่งเสริมโรงอบสมุนไพรต้นทุนต่ำให้กับเกษตรกรเป็นแผนดำเนินการพัฒนาต่อเนื่อง

ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ : มีการดำเนินการในการส่งเสริมกลุ่มสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดำเนินธุรกิจรวบรวมสมุนไพร ใน ๘ จังหวัด จำนวน ๑๑ กลุ่ม โดยมีแผนพัฒนาส่งเสริมการดำเนินการกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

ประธาน : ชักถามถึงการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ซึ่งหากพิจารณาถึงงบประมาณที่ได้รับในการฝึกอบรมโดยมีการดำเนินการเสร็จสิ้นลงต่อปี ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาเกษตรกร จะต้องคำนึงถึงผลตามเป้าหมายซึ่งอาจไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลได้ภายใน ๑ ปี ก็ต้องมีการพัฒนาตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป จึงให้ความเห็นว่าควรมีแนวทางดำเนินงานในระดับจังหวัดหรืออำเภอในการสนับสนุนการพัฒนา โดยจัดทำแผนการขับเคลื่อนพัฒนาเกษตรกรให้เกิดความชัดเจนต่อเนื่อง เช่น แผนการพัฒนาขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกร ระยะ ๓ ปี มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนเกิดผลเป็นรูปธรรมเพื่อเป็นทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนแก่เจ้าหน้าที่ เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ หรือการพัฒนา packaging ผลิตภัณฑ์ ตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกร ทั้งนี้ ควรมีการวางแผนเพื่อรองรับกรณีไม่ได้รับงบประมาณจากส่วนกลาง เช่น การประสานขอสนับสนุนงบประมาณจังหวัด เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาอย่างยั่งยืน

/ มติที่ประชุม

มติที่ประชุม ให้หน่วยงานที่มีการดำเนินการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน พิจารณาการจัดทำแผนการพัฒนากลุ่มฯ โดยกำหนดเป้าหมายดำเนินการให้เกิดความชัดเจนต่อเนื่อง

เป้าหมายที่ ๓ มีข้อกำหนดมาตรฐาน GAP/GACP หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร อย่างน้อย ๓๐ ชนิด

การดำเนินงานเป้าหมายที่ ๓ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ได้ทำมาตรฐานสินค้า GAP และมาตรฐานพืชสมุนไพรตามกลุ่มของส่วนที่ใช้ของพืช จำนวน ๕ ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ ๑ หัว เหง้า และราก ฉบับที่ ๒ ใบ ส่วนเหนือดิน และทั้งต้น ฉบับที่ ๓ ดอก ฉบับที่ ๔ ผลและเมล็ด และฉบับที่ ๕ เปลือกและเนื้อไม้ โดยได้มีการมอบหมายกรมวิชาการเกษตร และมกอช. พิจารณาดำเนินการวิจัยเพื่อตอบ โจทย์ในเรื่องของการรับรองวัตถุดิบมาตรฐาน GAP เฉพาะรายชนิดพืชสมุนไพร โดย มกอช. เสนอการจัดทำคู่มือ Guidance เฉพาะพืชสมุนไพรเพื่อเป็นใช้ประกอบมาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร การดำเนินการกับพืช Product Champion ๓ ชนิด คือ ฟ้าทะลายโจร กระจ่างดำ และขมิ้นชัน เป็นลำดับแรก

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ประชุม

ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ : ขณะนี้อยู่ระหว่างกรรณการร่างคู่มือหรือ guidance เฉพาะสำหรับพืชสมุนไพรแทนซึ่งสามารถนำไปใช้ประกอบกับ GAP พืชสมุนไพรเพื่อใช้รับรองมาตรฐาน พืช ๓ ชนิด คือ ฟ้าทะลายโจร กระจ่างดำ และขมิ้นชัน มีแผนดำเนินการให้เสร็จสิ้นในงบประมาณ ๒๕๖๕

ผู้อำนวยการกองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ : ชักถาม มกอช. มีแนวคิดในการจัดทำมาตรฐาน GACP หรือไม่ว่า และเสนอให้ หน่วยงานพิจารณาจัดทำมาตรฐาน GACP (Good Agricultural and Collection Practices) ในเรื่อง Collection processing เพื่อใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นยา

ประธาน : มอบหมายให้ มกอช. รับเรื่องไปพิจารณา

รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล : ให้ความเห็นเรื่องการจัดทำมาตรฐาน GAP เฉพาะรายชนิดพืช ควรเป็นการทำวิจัยแบบละเอียดมีความชัดเจนมากขึ้น เช่น การเก็บเกี่ยวที่ผ่านและไม่ผ่าน กระบวนการอบ หรือการตากแดดมีผลต่อสารสำคัญอย่างไรประเด็นเหล่านี้ทำให้ขอบเขตงานมากขึ้น ควรมีการหารือระหว่าง สวท. กับ มกอช. ถึงความต้องการข้อมูล และเสนอเปิดการสนับสนุนทุนวิจัยหาผู้ทำวิจัยมุ่งเป้า เนื่องจากขณะนี้สมุนไพรเด่นหลายชนิด ในจำนวน ๓๐ ชนิดพืช ซึ่งอาจดำเนินการได้ ๔-๕ ชนิดพืชต่อปีเป็นอย่างมาก และสามารถดำเนินการได้กับรายชนิดพืชที่มีระยะเวลา crop สั้น สำหรับรายชนิดพืชที่มีระยะเวลา crop ยาว หรือพืชยืนต้นอาจต้องดำเนินการภายหลังพืชระยะเวลาสั้น ควรมีการดำเนินการในรูปแบบทีมเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงาน ได้แก่ มกอช. กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดินจะสามารถใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดทำ land suitability โดยขณะนี้ยังไม่มีการทำวิจัยข้อมูล GAP หรือ GACP ที่ชัดเจน เช่น ฟ้าทะลายโจร **ประธาน** : ได้มีการประชุมหารือร่วมกัน ระหว่างกรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร มกอช. กรมส่งเสริมการเกษตร โดยมี กนท. ร่วมการประชุมหารือในประเด็น มีเรื่องการจัดทำมาตรฐาน GAP เรื่องการจัดทำ land suitability โดยได้ขอสนับสนุนทุนวิจัยจากทาง สวท. นอกจากนี้มีการทำวิจัยเรื่องซึ่งดำเนินการร่วมกับมหาลัทธิธรรมศาสตร์ ซึ่ง สวท. ได้มีการประชุมและอนุมัติโครงการไปแล้วในบางเรื่องเป็นแผนดำเนินการปี ๒๕๖๕

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย : ชักถามขอบเขตความหมายของมาตรฐาน GAP ที่เกี่ยวข้องเรื่องความปลอดภัย เช่น การใช้ยาฆ่าแมลง ทั้งนี้ เรื่องสารสำคัญเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน วัตถุประสงค์ซึ่งมาตรฐาน GAP เป็นหนึ่งในมาตรฐานของวัตถุประสงค์ และเห็นว่ามาตรฐาน GAP คือเรื่องความปลอดภัย ได้แก่ ความปลอดภัยจากการใช้ยาฆ่าแมลง และรวมถึงเรื่องการเก็บเกี่ยว หากกำหนดเงื่อนไขเรื่องสารสำคัญ อาจเพิ่มความยุ่งยากในการดำเนินการมากขึ้น

รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล : ชี้แจงเรื่องมาตรฐานมีอยู่ ๒ แบบ หรือ definition ของ GAP คือ ๑) GAP ประเทศไทย หมายถึงมาตรฐานความปลอดภัยทางการเกษตร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี และปลอดภัยตามมาตรฐานที่กำหนด โดย มกอช. ดำเนินการจัดทำมาตรฐาน GAP ดังกล่าวแล้ว ๒) มาตรฐาน GAP ของ WHO หมายถึง มาตรฐานความปลอดภัยและมาตรฐานประสิทธิภาพในเรื่องประสิทธิภาพรวมถึงมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ๑) เรื่องพันธุ์ที่ปลูก ๒) เรื่องวิธีการปลูกและการดูแลรักษาที่เหมาะสม หรือความเหมาะสมของช่วงระยะเวลาการปลูก เช่น การปลูกฟ้าทะลายโจรในบางฤดูกาล ให้สารสำคัญลดลง เรียกว่า GAP แต่ในประเทศไทยเรียกว่า crop requirement โดยแยก GAP ออกเป็นแค่เรื่องความปลอดภัย ซึ่งเป็นมาตรฐานวัตถุประสงค์ที่จำเป็น และถูกกำหนดเป็น Guideline ขณะนี้เป็นข้อกำหนดมาตรฐานสมัครใจ ไม่มีมาตรฐานบังคับที่ใช้ในการปลูกอย่างเหมาะสม หากพิจารณาในเรื่อง crop requirement หรือประเทศไทยใช้คำว่า GACP ซึ่งต่างกับความเข้าใจต่างประเทศ ความหมายของ GACP ทาง WHO หมายถึงเรื่องรวมกันระหว่างพืช ๒ ประเภท ได้แก่ ๑) เป็น GAP คือการปลูกต้องมีมาตรฐานประสิทธิภาพและความปลอดภัย เรื่องการเก็บเกี่ยว post-harvest process และ ๒) GCP หมายถึงมาตรฐานการเก็บเกี่ยวของพืชที่อยู่ในธรรมชาติ ซึ่งในประเทศไทยยังไม่เคยมีการพูดถึงเรื่องนี้ ซึ่งได้ชี้แนะเรื่องนี้กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาเรื่อง GCP เช่น มาตรฐาน GCP พืชบุกเพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและความยั่งยืนทางทรัพยากร โดยมาตรฐาน WHO มี Guideline เป็นข้อแนะนำแนวทาง ซึ่ง definition ที่ใช้ในประเทศไทยไม่ตรงกันกับ WHO

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย : ชักถาม หากเกษตรกรปลูกขมิ้นชันโดยยึดมาตรฐานความปลอดภัย ถือเป็นมาตรฐาน GAP หรือความหมาย GAP ต้องครอบคลุมถึงเรื่องสารสำคัญ ซึ่งหากแบ่งเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ ๑. มาตรฐานความปลอดภัย และ ๒. มาตรฐานความปลอดภัยมุ่งเน้นเรื่องสารสำคัญ ซึ่งในข้อ ๒ อยู่ในระดับมาตรฐานวัตถุประสงค์หรือไม่

รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล : ประเด็นที่ ๑. ขณะนี้ ประกาศทั้งหมดของ มกอช. ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยยังไม่ครอบคลุมเรื่องสารสำคัญ ประเด็นที่ ๒ เรื่องการปลูกยังไม่มี ความจำเป็นเพื่อให้ได้สารสำคัญ การให้ความเห็นเนื่องจากเพื่อให้มีการเร่งศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ตำแหน่งพื้นที่ปลูก พันธุ์พืชและวิธีการปลูกที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถปลูกพืชได้อย่างมีคุณภาพและมีวิธีการ พัฒนาการปลูกสู่ระดับมาตรฐาน ในรายเกษตรกรผู้ปลูกฟ้าทะลายโจรที่มีสารสำคัญแต่ไม่ได้ตามมาตรฐาน ยังสามารถทำสารสกัดในราคาผลตอบแทนที่ต่ำกว่าได้ โดยเกษตรกรยังคงเพาะปลูกต่อไปได้ ปัญหาเหล่านี้ ในภาคอุตสาหกรรมสามารถแก้ปัญหาได้ เช่นเดียวกับขมิ้นชัน การผสมระหว่างผลผลิตได้มาตรฐานและต่ำกว่า มาตรฐานให้เข้าสู่กลุ่มมาตรฐานเดียวกันเป็นวิธีช่วยเหลือเกษตรกรอีกทางหนึ่ง และในการแก้ปัญหาให้เกษตรกร สามารถผลิตได้ตามมาตรฐาน จำเป็นต้องใช้วิธีการปรับเปลี่ยนเชิงเทคนิคทางเคมี หรือปรับเชิงเทคนิคของ สารสกัดทำให้เกิดประโยชน์ทุกส่วนงานวิจัยเพื่อกำหนดทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาต่อไป

ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน : ขอทราบความคืบหน้า ด้วยในการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ สวก. ได้รายงานที่ประชุมเรื่องการพิจารณาสนับสนุนเรื่องงานวิจัยเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐาน GAP รายพืชสมุนไพร ของกรมวิชาการเกษตรที่ได้มีการจัดทำข้อเสนอการวิจัยเรื่องมาตรฐานการปลูกพืชเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานพืชสมุนไพรต่อ สวก. เพื่อพิจารณา

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) : ขณะนี้ได้รวบรวมข้อมูลในเรื่องของการปลูก การทำเขตกรรม การดูแลรักษาของสมุนไพรที่เป็น Product Champion โดยการอนุมัติทุนสนับสนุนงานวิจัยเป็นแผนดำเนินการในปี ๒๕๖๕ และมีหน่วยงานแจ้งความประสงค์เรื่องการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรในพื้นที่ต่างๆ มีการหารือเบื้องต้นกับกรมส่งเสริมการเกษตร เช่น ในเรื่องพื้นที่จังหวัดน่านในการแนะนำชนิดพืชเพื่อส่งเสริมการปลูกสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน ทั้งนี้ โครงการวิจัยเชิงมีกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นแผนดำเนินการปี ๒๕๖๕ อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณา

มติที่ประชุม รับทราบ

เป้าหมายที่ ๔ มีแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) อย่างน้อย ๓๐ ชนิด

ฝ่ายเลขานุการ : รายงานเป้าหมายการทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร เป้าหมายดำเนินการพืช ๓๐ ชนิด มีแผนดำเนินการถึงปี ๒๕๖๕ จากปี ๒๕๖๐ ถึงขณะนี้ ปี ๒๕๖๔ ได้ดำเนินการแล้ว ๒๔ ชนิดพืช โดย ๔ ชนิดพืช Product Champion กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการลงข้อมูล Land Suitability ของพืชสมุนไพรทั้ง ๔ ชนิด ได้แก่ ขมิ้นชัน ไพร กระจายดำ และบัวบก ในโปรแกรม Agri-map Online ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการจำแนกความเหมาะสมเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ S๑ S๒ S๓ และ N โดยสามารถเข้าระบบเรียกใช้งานได้ และได้มีการดำเนินการอีก ๒๐ ชนิดพืช แบ่งเป็น ๒ ช่วง คือ ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑๐ ชนิดพืชและ ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๐ ชนิดพืช รวมทั้งสิ้น ๒๔ ชนิดพืช โดยในปี ๒๕๖๔ มีแผนดำเนินการประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับ Crop requirement พืช ๒๐ ชนิดที่เหลือ ในไตรมาส ๔ ของปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ทั้งนี้ ได้มีการหารือดำเนินงานวิจัยเพื่อให้ได้ ๓๐ ชนิด ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าร่วมการทำการวิจัยพืชอื่นๆ และขอรับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก สวก. มีแผนดำเนินการปี ๒๕๖๕ คัดเลือกชนิดพืชดำเนินการ ได้แก่ ฟ้ายะลวยโจร โดยกรมวิชาการเกษตรเป็นเจ้าภาพในการเขียนเสนอขอรับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตรเรื่อง Crop requirements พืช ๔ ชนิด และขณะนี้กรมพัฒนาที่ดินได้เริ่มทำการวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พืชสมุนไพรนำร่อง ซึ่งรวมอยู่ใน ๒๔ ชนิดพืช เริ่มดำเนินการเก็บดินเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสารสำคัญจากแหล่งปลูกสมุนไพรและพื้นที่ที่แตกต่างกัน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ประชุม

ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน : รายงานว่า ตามที่แจ้งฝ่ายเลขานุการเนื่องจากหลังจากที่ประเมินคุณภาพที่ดิน ต้องมีการหารือกับผู้เชี่ยวชาญเรื่องระดับความเหมาะสมซึ่งอาจมีการปรับข้อมูลเพื่อให้เกิดความแม่นยำในการดำเนินงานมากขึ้น

รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล : ให้ความเห็นว่าควรพิจารณาเรื่องสายพันธุ์ เช่น พริกไทย พบว่าประเทศไทย มีการปลูกหลากหลายสายพันธุ์ เรื่อง crop requirements มีความสัมพันธ์กับเรื่องสายพันธุ์เป็นอย่างมาก จากรายงานการวิจัยพบว่าพริกไทยที่ใช้ทำยา ยังไม่ได้คุณภาพตาม THP มีรายงานเรื่อง Piperine ไม่ถึงค่ามาตรฐานที่กำหนด Thai herbal pharmacopoeia ซึ่งถูกกำหนดไว้ ๕ เปอร์เซ็นต์ อาจบ่งบอกถึงเรื่องสายพันธุ์ และเรื่องคุณภาพการปลูกและการคัดเลือก หรือส่วนที่ไม่ได้คุณภาพถูกขายในประเทศและส่วนที่มีคุณภาพสูงถูกส่งออกต่างประเทศยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน หากมีข้อมูลพันธุ์ปลูกที่ได้ผลดีจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการในเรื่องของการนำไปทำยา

ประธาน : ให้กรมวิชาการเกษตรพิจารณาประเด็นเรื่องสายพันธุ์เพื่อพัฒนาต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

เป้าหมายที่ ๕ มีฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพร (Land Use) ๑ ฐานข้อมูล

ฝ่ายเลขานุการ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกสมุนไพร ได้มีการประชุมร่วมดำเนินการ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เพื่อจัดเตรียมเรื่องระบบฐานข้อมูลสมุนไพร และขอสนับสนุนข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำระบบเบื้องต้น ประกอบด้วย ๑) ข้อมูลเกษตรกร พื้นที่ปลูกของเกษตรกรที่ปลูกสมุนไพร ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกพืชสมุนไพร ของกรมส่งเสริมการเกษตร ๒) ข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรที่ได้รับ GAP และ Organic ข้อมูลการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพร ของกรมวิชาการเกษตร ๓) ข้อมูลพื้นที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร Land Suitability ของกรมพัฒนาที่ดิน และ ๔) ข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรในพื้นที่ ของ สปก. โดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานดำเนินการหลัก

ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : ชี้แจงการดำเนินการเรื่องฐานข้อมูล ณ ขณะนี้ ตามที่ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและสารสื่อสารได้รับข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ พบว่ามาตรฐานการจัดทำฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานมีการใช้รหัสข้อมูลแตกต่างกัน จากนั้นจึงได้ชี้แจงในการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ ถึงความจำเป็นในการกำหนดรหัสกลางในการจัดทำฐานข้อมูลโดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยกำหนดรหัสเพื่อใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลประกอบการจัดทำรูปแบบกลาง (Format) เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพร จำนวน ๓๐ ชนิด โดยพัฒนาระบบรองรับเบื้องต้นเพื่อนำเข้าข้อมูลอย่างง่ายใช้กับหน่วยงาน ได้แก่ สปก. ในขณะที่กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร มีฐานข้อมูลที่แตกต่างกันชัดเจน โดยแนวคิดเดิมจะใช้ฐานข้อมูลของกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหลักเนื่องจากเป็นฐานข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดจากการดำเนินการพบความยุ่งยากและไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ จึงดำเนินการออกแบบรูปแบบการจัดทำฐานข้อมูลให้หน่วยงานที่ยังไม่มีฐานข้อมูลสามารถนำเข้าข้อมูลได้จากการหารือร่วมกับกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ จะเริ่มดำเนินการ พืชสมุนไพร ๓๐ ชนิด การจัดทำมี ๒ รูปแบบ ๑) เว็บแอปพลิเคชัน และ ๒) รูปแบบโมบายแอป

ประธาน : ชักถามว่า ได้มีการหารือร่วมหน่วยงานร่วมดำเนินการให้ทราบเรื่องการบันทึกข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงระบบหรือไม่

ผอ. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ : ชี้แจง หน่วยงานไม่ต้องดำเนินการบันทึกข้อมูลเข้าใหม่ แต่มีความจำเป็นให้หน่วยงานจัดรูปแบบข้อมูลในรูปแบบฟอร์มที่กำหนด เพื่อจัดปัญหาความแตกต่างของข้อมูลแต่ละหน่วยงาน ตลอดจนปัญหาการส่งข้อมูล

ประธาน : เพื่อการดำเนินการให้เป็นมาตรฐานกลาง มอบหมายผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ จัดประชุมหน่วยงานร่วมดำเนินการ ได้แก่ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ ซึ่งรับผิดชอบข้อมูลทั้ง ๔ หน่วยงาน ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ สป.กษ ซึ่งขณะนี้ กรมวิชาการเกษตรตอบรับการดำเนินการข้อมูล GAP กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน มีความพร้อมร่วมดำเนินการ เพื่อประชุมชี้แจงกำหนดทิศทางการร่วมดำเนินการโดยด่วน

มติที่ประชุม มอบหมายกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ จัดประชุมหน่วยงานร่วมดำเนินการ ได้แก่ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ และผู้รับผิดชอบข้อมูลด้านพืชสมุนไพร ๔ หน่วยงาน ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ สป.กษ เพื่อดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพร

เป้าหมายที่ ๖ มีห้องปฏิบัติการที่ได้รับรองมาตรฐาน ISO ๑๗๐๒๕ ให้บริการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ จำนวนเพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๑๕ แห่ง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๑๐ แห่ง และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ๕ แห่ง)

ฝ่ายเลขานุการ : การดำเนินการเป้าหมายที่ ๖ กรมวิชาการเกษตรมีแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ รวมทั้งจะมีการจัดทำแผนในการขับเคลื่อนและงบประมาณที่ต้องเตรียมการเพื่อการพัฒนาบุคลากร และแผนดำเนินการในเรื่องของขบวนการปรับปรุงห้องปฏิบัติการที่ได้รับรองมาตรฐาน ISO ๑๗๐๒๕ ให้บริการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ งบประมาณการงบประมาณ ๓ ล้านบาท/แห่ง มีการของบประมาณไว้ในปี ๒๕๖๕ โดยมีหน่วยงานเสนอขอ ได้แก่ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๓ (สวพ. ๓) จำนวน ๑ แห่ง และหน่วยงานส่วนกลาง จำนวน ๑ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๒ แห่ง นอกจากนี้ สถาบันวิจัยพืชสวนได้เสนอของบดำเนินการเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการ เพื่อสนับสนุนอุปกรณ์ และการฝึกอบรมบุคลากร ในส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการของมหาวิทยาลัย ทาง สวท. ได้มีการให้ทุนวิจัยในเรื่องการจัดทำแพลตฟอร์มในการรับรองมาตรฐานสารสกัดพืชกับทางมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ประชุม

สำนักพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) : การให้ทุนสนับสนุนเรื่องห้องปฏิบัติการมหาวิทยาลัยขอนแก่นขณะนี้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ได้ข้อมูล ๒ ส่วน คือ ๑) มีแพลตฟอร์มเพื่อจัดทำข้อมูล COA ว่าประกอบไปด้วยข้อมูลอะไรบ้าง และ ๒) ข้อมูลของสารสกัดที่เป็นต้นแบบประมาณ ๕ ชนิด จัดทำมาตรฐานเรียบร้อยแล้ว ซึ่งไม่ได้เป็นการสนับสนุนครุภัณฑ์หรือการปรับปรุงสถานที่เป็นการสนับสนุนในเรื่องของงานวิจัย เช่น ขั้นตอนกระบวนการหรือการสร้างแพลตฟอร์มต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ซึ่งห้องปฏิบัติการที่ใช้ในการทดลองดังกล่าวยังไม่ได้มาตรฐานตามที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์กำหนด และในการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ โดย ผศ.ดร. รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล ได้มีแนวคิดถึงการหารือร่วมกับ สวท. เพิ่มเติมในเรื่องการพัฒนาโครงการวิจัยในเรื่องนี้ เพื่อพัฒนาห้องปฏิบัติการให้ได้มาตรฐานของมหาวิทยาลัยในจังหวัด เช่น เชียงใหม่ ซึ่งจะมีการหารือเพิ่มเติมในเรื่องนี้

มติที่ประชุม รับทราบ

/เป้าหมาย...

เป้าหมายที่ ๗ มีระบบตลาดกลาง ๔ แห่ง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ ๑ แห่ง (E-Market)

ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร : แจ้งที่ประชุม ได้ดำเนินการร่วมกับกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และตลาดไท อยู่ระหว่างการประสานงานข้อมูลการจำหน่ายสมุนไพรตามแหล่งที่สนใจ จะเข้าร่วมโครงการมีการแจ้งข้อมูลเกษตรกรให้ตลาดไทแล้ว อยู่ในขั้นตอนรองสำรวจพื้นที่และเนื่องด้วยสถานการณ์ Covid ๑๙ การจัดงานเปิดตัวตลาดกลางวัตถุดิบสมุนไพรมีกำหนดเลื่อนการเปิดงานเป็นวันที่ ๒๐-๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ โดยได้มีการเตรียมความพร้อมในการจัดงานไว้แล้ว

ประธาน : ขอรื้อออนุกรมการฯ ด้วยตัวชี้วัดเป้าหมายกำหนดตลาดกลางเป็นหลัก ๔ แห่ง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ ขณะนี้ลักษณะตลาดเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะมีสถานการณ์โควิดทำให้เกษตรกรหันมาทำตลาดออนไลน์ เช่น ผลไม้ทุเรียน กระท้อน และมีการส่งเสริมให้เกษตรกรแปลงใหญ่ขายออนไลน์ อีกทั้งบางพื้นที่ เช่น กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ที่หน่วยงาน สปก. ส่งเสริมอยู่มีการขายตลาดออนไลน์และทำ MOU ร่วมกับบริษัทต่างๆ เองกับผู้ประกอบการ หากพิจารณาศักยภาพแล้ว การดำเนินการระบบตลาดกลาง ๔ แห่ง เป็นไปได้ยาก

ผู้อำนวยการกองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ : กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นหน่วยสนับสนุนเป้าหมายให้เกิดการเชื่อมต่อระหว่างต้นทางกับตลาดอย่างจริงจัง จึงมีการสนับสนุนเรื่องนี้ อย่างเต็มที่ โดยอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ให้นโยบายเรื่องนี้อย่างชัดเจน ในการดำเนินการตลาดไทยมีการเตรียมการจัดงานและมีกลุ่มเกษตรกรที่สามารถเข้าร่วมได้ประมาณ ๓๐ กว่าราย ด้วยสถานการณ์โควิดจึงมีการชะลอเปิดงานปัจจุบันเกษตรกรมีการซื้อขายแล้ว ในบางรายอยู่ระหว่างการตรวจรับรองคุณภาพวัตถุดิบความแตกต่างของตลาดครั้งนี้อยู่ที่การตรวจคุณภาพ การทำงานนิทรรศการครั้งนี้มีการจับคู่โดยการเชิญสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าไทยและอาจมีผู้ประกอบการเข้าร่วมซึ่งความต้องการสินค้าอาจจะไม่ใช่สินค้าสด เช่น สินค้าแบบแห้งหรืออบผง ซึ่งเกษตรกรที่เข้าร่วมมีวัตถุดิบแปรรูป จึงต้องพัฒนารูปแบบการขายของตลาดกลางที่ไม่ใช่ได้ขายสินค้าสดเพียงอย่างเดียว ซึ่งเห็นว่าตลาดสมุนไพรส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบ Contact Farming โดยผู้ผลิตรายเล็กๆ ที่ไม่สามารถทำ Contact Farming ได้มีแหล่งซื้อ โดยผู้ผลิตรายใหญ่สมุนไพรอยู่ในรูปแบบ Contact Farming เกือบทั้งหมดบางโรงงานไม่ได้ทำ Contact แต่มีการสั่งซื้อประจำ ซึ่งมีการปกปิดแหล่งรับซื้อเพื่อป้องกันคู่แข่งเนื่องจากมีความต้องการเกษตรกรมีแหล่งปลูกและความรู้ตลอดจนสามารถส่งผลผลิตได้ตามคุณภาพ

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย : เพิ่มเติมข้อมูล กลุ่มที่เป็นโรงงานผลิตจะติดต่อเกษตรกรโดยตรงทั้งที่มีและไม่มี Contact Farming ซึ่งมีการปกปิดข้อมูลเป็นความลับบางส่วน และมีพ่อค้าคนกลางเก็บรวบรวมวัตถุดิบเพื่อขายให้กับรายย่อยและในรายใหญ่มีการซื้อวัตถุดิบจากเกษตรกรทำการอบแห้ง โดยความต้องการวัตถุดิบมีทั้งแบบสดและแห้ง ซึ่งโรงงานหรือผู้ที่เก็บรวบรวมทำการแปรรูปเอง เช่น การบด หากมีการแปรรูปจากเกษตรกรอาจไม่ได้คุณภาพมาตรฐานด้านความสะอาด

ประธาน : เกษตรกรที่กระทรวงเกษตรฯ พยายามส่งเสริมมีพื้นที่ปลูกได้มาตรฐานอยู่ขณะนี้จำนวน ๖๐,๐๐๐ ไร่ หากสามารถหาแนวทาง Matching ระหว่าง Supply ซึ่งกระทรวงเกษตรฯ พยายามส่งเสริมให้เกษตรกรแปลงใหญ่โดยมีคุณภาพตามความต้องการของภาคเอกชน ให้เกิดการจับคู่ค้าซึ่งขณะนี้ มีเกษตรกรแปลงใหญ่ผักและสมุนไพรผักต่างๆ รวมทั้งผลไม้เป็นคู่ค้ากับเทสโก้โลตัส ซึ่งต้องมีข้อตกลงระหว่างเกษตรกรในการผลิตให้ได้ตามคุณภาพที่โรงงานหรือผู้ประกอบการต้องการ เช่น การกำหนดความยาวผักบุง

หากเกษตรกรมีความพร้อมตามข้อตกลงราคาตามความสามารถในการทำ MOU โดยหน่วยงานพร้อมเข้าไปส่งเสริมควหาแนวทางเพื่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกร

รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล : ให้ความเห็นตัวชี้วัด เนื่องจากมีความเปลี่ยนแปลงด้วยสถานการณ์ การดำเนินการตามแผนระยะเวลา ๔ ปี ที่ผ่าน เมื่อพิจารณาตลาดกลางที่ดำเนินการได้จริงมี ตลาดไท ๑ แห่ง ควรมีการปรับเปลี่ยนโดยเสนอให้มีปรับลดจำนวนตลาดกลางลง และส่งเสริมการทำตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากลักษณะทางการค้าที่เปลี่ยนไปและเมื่อพิจารณาจากการรายงานผล ควรเสนอขอปรับตัวชี้วัดซึ่งอาจพิจารณาจากความสำเร็จผลงานที่ผ่านมา พืชสมุนไพรมีลักษณะการซื้อขายหรือการปลูกแบ่งเป็น ๑) ปลูกปริมาณมากซึ่งขณะนี้ไม่ถึง ๑๐ ชนิด เช่น ฟักทะลายโจร ขมิ้นชันและไพล มีเกษตรกรผู้ปลูกจำนวนมากโดยมีการทำ Contact Farming ๒) เกษตรกรผู้ปลูกรายย่อยที่มีปลูกสมุนไพรน้อยชนิดและไม่มากไม่มีการทำ Contact Farming กันโดยตรงยกเว้นบางชนิดที่มีความสำคัญจึงมีการทำ Contact Farming และในบางชนิด ที่มีการปลูกน้อยโรงงานจะทำการปลูกเอง ทั้งนี้ ควหาแนวทางแก้ปัญหาให้เกษตรกรรายย่อยที่มีการปลูกแบบเกษตรผสมผสานซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรผสมผสานกับการปลูกพืชอาหารชนิดอื่น ตลาดน่าจะเป็นตัวช่วยความสำเร็จ โดยเปลี่ยนตัวชี้วัดจำนวนตลาดโดยหันมาพิจารณาจำนวนความสำเร็จในการซื้อขาย ควรมีการทดลองเพื่อสำรวจโดยหน่วยงาน เช่น การสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าสู่ E-Market ต้องพิจารณาความสำเร็จจากจำนวนพฤติกรรมการซื้อขายควหาแนวทางแก้ปัญหาและส่งเสริมเพื่อให้ตลาดเติบโต ซึ่งปัญหาหลักของ E-Market ได้แก่ สินค้าไม่ได้คุณภาพตามที่กำหนด ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรฯ สามารถรับรองเรื่องคุณภาพให้เกษตรกรและส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับการรับรองให้มากที่สุดโดยเฉพาะในรายย่อยใช้การรับรองเรื่องมาตรฐานเป็นเกณฑ์เพื่อเข้าสู่ตลาด ควรเสนอขอปรับตัวชี้วัดเนื่องจากการกำหนดตัวชี้วัดที่ผ่านมายังไม่มีสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและการกำหนดตัวชี้วัดใหม่คาดว่าจะได้ผลดีกว่าเกษตรกรยิ่งกว่า เช่น การสำรวจความเคลื่อนไหวของ ตลาด E-Market มกอช. ซึ่งกรมแพทย์แผนไทยฯ เคยมีแนวคิด connect กับอาลีบาบา ซึ่งสามารถทำแพลตฟอร์มตลาดใหญ่ได้สามารถช่วยเกษตรกรได้โดยต้องมีมาตรฐานเข้ามารองรับหากซื้อขายไม่มีคุณภาพเกษตรกรเข้าไม่ถึงตลาดทำให้โครงการไม่มีความสำเร็จ เห็นควรจัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการให้เกิดการขับเคลื่อนและกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน

ผอ. กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน : ในการประชุมคณะทำงานฯ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ได้มีการหารือเรื่องนี้และที่ประชุมคณะงานฯ มีความเห็นคล้อยตามกันว่าเนื่องจากสถานการณ์การได้เปลี่ยนแปลงไป ตามที่ประธานได้กล่าวเห็นควรขอปรับค่าเป้าหมายโดยพิจารณาจากสถานการณ์จริงในปัจจุบัน ซึ่งจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีข้อมูลแหล่งจำหน่ายผลผลิตและผลิตเพื่อแปรรูปเบื้องต้นของกลุ่มดังกล่าวอยู่แล้ว โดยสำนักงานปฎิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้รายงานกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดินมีการปลูกพืชสมุนไพรและร่วมทำสัญญาข้อตกลงความร่วมมือกับบริษัทเอกชน ซึ่งเริ่มขับเคลื่อนในพื้นที่ภาคเหนือเกิดการซื้อขายสินค้าสมุนไพร และมีบางพื้นที่เป็นตลาดชุมชนเป็นแหล่งรวบรวมและจำหน่ายสมุนไพร ขอเสนอ ๑. ควรดำเนินการสำรวจข้อมูลแหล่งผลิตที่สามารถรวบรวมผลผลิตและจำหน่ายให้ตลาดต่างๆ ยังกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร มีเกษตรกรซึ่งเป็นวิสาหกิจชุมชนรวมทั้งเกษตรกรที่รวมกลุ่มในรูปแบบของเกษตรแปลงใหญ่โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หรือเกษตรกรของสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ ข้อมูลพื้นที่ปลูก ผลผลิตที่เป็นสินค้าอะไร

จำหน่ายในรูปแบบอะไร MOU กับบริษัทรูปแบบไหน หรือมีการซื้อขายระบบออนไลน์หรือไม่ เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางเสนอข้อมูล ขอให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินฯ เสนอรายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นนี้

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ : รายงานตลาดอิเล็กทรอนิกส์ DGT Farm ณ ปัจจุบันมีการจำหน่ายผ่านตลาดอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีเงื่อนไขผู้จำหน่ายต้องได้รับมาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ มีใบรับรองแสดงให้ผู้ซื้อเห็นข้อมูลการรับรอง ขณะนี้มีการดำเนินการ จำนวน ๖ ร้านค้า เป็นร้านค้ารับรอง GAP จำนวน ๔ ร้านค้า และร้านค้าเกษตรอินทรีย์ จำนวน ๒ ร้านค้า สินค้าส่วนใหญ่เป็นขมิ้นกับขมิ้นชัน และเป็นสินค้าแปรรูป เงื่อนไขคือต้องได้รับการรับรองจึงสามารถเข้าสู่ตลาด DGT Farm ได้

ประธาน : เห็นด้วยกับข้อชี้แนะ รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล ถึงข้อเสนอในการเปลี่ยนเป้าหมายตัวชี้วัด ต้องชี้ได้ว่าเป้าหมายทำให้เกิดประสิทธิผลอย่างไร ขอเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ สปก. กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และ มกอช. เพื่อหารือเรื่องที่มีการส่งเสริมเกษตรกร เช่น เกษตรกรแปลงใหญ่ของกรมส่งเสริมฯ ซึ่งต้องสำรวจเรื่องการส่งเสริม E-Market ว่ามีผลการส่งเสริมเป็นอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความเป็นไปได้ในการเสนอขอปรับเป้าหมายตัวชี้วัดความสำเร็จ ทั้งนี้ จะได้มีการหารือโดยเรียนเชิญ ผศ.ดร.รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล หรือร่วมในประเด็นโจทย์วิจัยต่างๆ ร่วมกับ สวก. ในเรื่อง Crop requirement, Land Suitability และเรื่องของคุณภาพต่างๆ ตลอดจนการหารือร่วมทั้งในเรื่องการปรับค่าเป้าหมายตัวชี้วัดเรื่องตลาดตลอดจนวางแผนทางการดำเนินการ มีหน่วยงาน มกอช.ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในเบื้องต้น

มติที่ประชุม มอบหมายกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรร่วมหารือเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหน่วยงานในการพิจารณาความเป็นไปได้ในการเสนอขอปรับเป้าหมายตัวชี้วัดความสำเร็จ เป้าหมายที่ ๗

เป้าหมายที่ ๘ มีข้อกำหนดมาตรฐานสมุนไพรในตำรามาตรฐานสมุนไพรไทย (Thai Herbal Pharmacopoeia, THP) เพิ่มขึ้น ๗๕ รายการ

ฝ่ายเลขานุการ : รายงานการดำเนินงานโดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้จัดทำข้อกำหนดมาตรฐานยา ๙๙ ชนิด จัดเป็น ๔ volume และมีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔ ทำเป็น guideline ๘ ชนิด จัดทำข้อมูลเผยแพร่สามารถสืบค้นได้ที่ เว็บไซต์ Thai Herbal Pharmacopoeia ๒๐๒๐

ผู้แทนกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ : ในปี ๒๕๖๔ มีการพิจารณาทั้งหมด ๘ ชนิด ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาในส่วนของช่อดอกกัญชา ในขั้นของการเภสัชเวช และทางด้านเคมี

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก : ชักถาม แผนดำเนินการเรื่องกระชายและเสนอให้พิจารณา product Champion ทั้ง ๑๒ รายการตามแผนที่กำหนด หากมีข้อมูลเบื้องต้นเพียงพอเสนอเพื่อดำเนินการพืชกระชาย ซึ่งอาจมีการเร่งรัดดำเนินการในเร็วนี้

ผู้แทนกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ : ตอบข้อซักถาม มีแผนดำเนินการขณะนี้อยู่ระหว่างรวบรวมความพร้อมของข้อมูลเนื่องจากตัวอย่างชนิดสมุนไพรชนิดที่ส่งเข้าพิจารณาต้องมีข้อมูลครบถ้วนก่อนเสนอคณะกรรมการพิจารณา

มติที่ประชุม รับทราบ

/เป้าหมาย...

เป้าหมายที่ ๙ มีฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ของประเทศไทย (National Database of Thai Plants and Traditional Knowledge) ๑ ฐานข้อมูล

ฝ่ายเลขานุการ : มีการจัดทำฐานข้อมูลสมุนไพรและตัวอย่างพืชสมุนไพร ๑) กรมป่าไม้เป็นฐานข้อมูลแปลงปลูกพืชสมุนไพรในพื้นที่ป่า ๔๙ จังหวัด ทั้งหมด ๒๙๘ กลุ่มแปลง ๒) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สำรวจชนิดพันธุ์ภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร จำนวน ๒๐ จังหวัด และ ๓) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ดำเนินการจัดทำข้อมูลสมุนไพรและปรับปรุงฐานข้อมูลพืชสมุนไพร (กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช) มีการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและ ภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ของประเทศไทย ประกอบด้วยฐานข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งยังไม่ได้รวมเป็นฐานข้อมูลเดียวกัน และจากการประชุมคณะทำงานฯ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมเสนอให้ฝ่ายเลขานุการนำประเด็นการจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ของประเทศไทยเสนอต่อคณะอนุวัตดุติบสมุนไพรพิจารณาเสนอคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เพื่อหาแนวทางการดำเนินการ

ประธาน : ขณะนี้การจัดทำฐานข้อมูลของกรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีการดำเนินการแล้ว ขณะนี้ เรื่องการจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ของประเทศไทย ยังไม่มีการวางโครงสร้างการจัดทำ ขอให้คณะอนุกรรมการฯ ให้ความเห็นในเรื่องนี้

รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล : การจัดทำฐานข้อมูลระดับประเทศเป็นฐานข้อมูลใหญ่ เป้าหมายในการจัดทำเพื่อให้มีข้อมูลตำแหน่งพืชสมุนไพร มีการบันทึกข้อมูลการใช้ประโยชน์ในประเทศ เพื่อปกป้องทรัพยากรของประเทศในอนาคต ไม่มีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ข้อมูลทั้งหมด ซึ่งฐานข้อมูลจะมีข้อมูลที่เป็นการลับบางส่วนไม่จำเป็นต้องเผยแพร่ โดยควรพิจารณาประโยชน์ของชาติเป็นหลัก ซึ่งยังมีปัญหาความแตกต่างของฐานข้อมูลแต่ละหน่วยงาน ควรหาวิธีในการจัดทำให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน หรืออาจไม่ใช้ฐานข้อมูลเดียวกันแต่มีความเชื่อมโยงให้หน่วยงานกลางใช้งานได้ โดยดำเนินการพิจารณากำหนดข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้และที่เปิดเผยไม่ได้ โดยผู้บริหารชั้นระดับสูงควรรับทราบข้อมูลนี้เป็นข้อมูลที่ง่ายต่อการสืบค้นสามารถใช้ในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องภายใต้ข้อมูลที่มี อาทิเช่น การจัดทำ Big data ของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้มีการดำเนินการควรเสนอผู้มีอำนาจในการตัดสินใจการวางนโยบายกำหนดการดำเนินการ ขอให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณา

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก : โดยภาพรวม เรื่อง Big data ที่กระทรวงสาธารณสุขได้เริ่มดำเนินการ ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๖๐ ถึงต้นปี ๒๕๖๑ ดำเนินงานในเบื้องต้นเสร็จสิ้นแล้ว ได้ข้อสรุปว่าหากมีเพียงหน่วยงานภาครัฐขับเคลื่อนทำให้ไม่มีความก้าวหน้า ซึ่งต้องมีรูปแบบการทำงานโดยมองเห็นคุณค่าในเรื่องนี้ร่วมกัน เช่น เรื่อง Big data กระทรวงสาธารณสุขมีแนวคิดเพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจซึ่งยังไม่เกิดขึ้น จากการดำเนินงานหน่วยงานทำให้ได้ชุดข้อมูลที่ดำเนินการอยู่เป็นพาสเส็กๆ เป็นข้อมูลส่วนของโรงงาน GMP ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีองค์การเภสัชกรรมและอภัยภูเบศรในฐานข้อมูล และเห็นด้วยในเรื่องงบประมาณดำเนินการโดยควรมีการหารือในเบื้องต้นเฉพาะหน่วยงานเพื่อขอสนับสนุนทุนดำเนินการภาพรวมจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (MDES) ซึ่งเป็นการขอสนับสนุนในเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันและมีแนวคิดในความร่วมมือจากเอกชนซึ่งต้องหารือกันต่อไป

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย : เห็นด้วยกับการจัดทำฐานข้อมูล และในเรื่องพืชผักผลไม้ หรือสมุนไพร มีความสำคัญมากเช่นกันซึ่งเรื่องฐานข้อมูลมีความจำเป็นอย่างมากและในภาคอุตสาหกรรมมีความกังวลว่าหากประเทศไทยมีการเซ็นสัญญา TPP เกี่ยวข้องเรื่องสิทธิพันธุ์พืชอาจทำให้เกิดปัญหาในอนาคตเนื่องจากประเทศไทยไม่มี Big data ในรูปแบบเดียวกันทำให้ไม่มีข้อมูลบ่งชี้พันธุ์พืชพื้นเมืองของประเทศไทย อาจทำให้สูญเสียสิทธิ์ เช่น พืชกวาวเครือ การทวงคืนสิทธิ์ต้องสูญเสียงบประมาณและใช้ระยะเวลาอันยาวนานของงบประมาณดำเนินการอย่างจริงจังโดยต้องหาหรือเพื่อหาเจ้าภาพหลักเพื่อดำเนินการ

ประธาน : ควรมีการหารือร่วมระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ถึงความเป็นไปได้ในการจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ของประเทศไทย

มติที่ประชุม รับทราบ

เป้าหมายที่ ๑๐ มีการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรและเทคโนโลยีเพื่อผลิตวัตถุดิบ ๓๐ เรื่อง/ปี

ฝ่ายเลขานุการ : รายงานความก้าวหน้าหน่วยงานดำเนินการ ดังนี้ ๑) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) จำนวน ๑๐ เรื่อง ๒) กรมปศุสัตว์ จำนวน ๒ เรื่อง ๓) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ จำนวน ๖ เรื่อง และ ๔) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จำนวน ๓ เรื่อง รวมทั้งสิ้น ๒๑ เรื่อง

ประธาน : จากการรายงานไม่มีรายงานผลงานวิจัยด้านสมุนไพรของกรมวิชาการเกษตรและขอให้ผู้แทนหน่วยงานตรวจสอบเพื่อรายงานผลในภาพรวมของหน่วยงาน

ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร : รายงานผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตร ของหน่วยงานสถาบันวิจัยพืชสวนไม่ผ่านการพิจารณาของหน่วยงาน สกสว. จึงไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔ แต่มีแผนดำเนินการในปี ๒๕๖๕ และขอตรวจสอบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านสมุนไพรยังหน่วยงานกองแผนงานและวิชาการภายในกรมวิชาการเกษตรเพื่อรายงานผลให้ทราบต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๒ รายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงานแผนงาน/โครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ (ไตรมาส ๒) ของหน่วยงานที่สนับสนุนเป้าหมายตามแผนด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

ฝ่ายเลขานุการ : รายงานสรุปความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงานแผนงาน/โครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ (ไตรมาส ๒) ดังนี้

๑. กรมส่งเสริมการเกษตร : โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช (สมุนไพร) งบประมาณ : ๔,๘๗๒,๗๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๑ พัฒนาความรู้และศักยภาพของเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาค

กิจกรรมที่ ๒ พัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร

กิจกรรมที่ ๓ ปรับปรุงและพัฒนาแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์สมุนไพร

กิจกรรมที่ ๔ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานส่งเสริมพืชสมุนไพร

กิจกรรมที่ ๕ วิเคราะห์ จัดทำข้อมูลสถานการณ์พืชสมุนไพร

/ผลการดำเนิน...

ผลการดำเนินงาน

๑) พัฒนาคำความรู้และศักยภาพของเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาค : อยู่ในระหว่างการดำเนินงาน โดยได้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรแล้ว ๘๐๐ ราย ปรับปรุงจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สมุนไพร ๑๖ จุด ปรับปรุงจุดเรียนรู้การแปรรูปสมุนไพร ๑๔ จุด

๒) พัฒนาคำความรู้และศักยภาพของเกษตรกร : อยู่ในระหว่างดำเนินงาน โดยได้ดำเนินการแล้ว ๑๒ จุด

๒. กรมวิชาการเกษตร : โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร/กิจกรรมการแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน งบประมาณ : ๓,๓๙๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๑ การสร้างเครือข่ายสมุนไพร

กิจกรรมที่ ๒ การแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้

กิจกรรมที่ ๓ การจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพร

กิจกรรมที่ ๔ การติดตามและประเมินผล

ผลการดำเนินงาน

๑) การขยายพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร มีหน่วยงานผลิตต้นพันธุ์ดีปลอดโรค โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ได้แก่ สวนวิจัยพืชสวนศรีสะเกษ และศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย มีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อให้ได้ต้นพันธุ์เป็นต้นกล้าปลอดโรค

๒) การพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ เป็นการส่งเสริมเกษตรกรให้มีการผลิตพืชสมุนไพรให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP และการจัดทำแปลงต้นแบบโดยใช้พันธุ์และเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร โดยมี ๑ หน่วยงาน คือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม

๓) การผลิตพืชสมุนไพรในระบบปิดเพื่อให้ได้สมุนไพรที่มีคุณภาพ โดยสถาบันวิจัยพืชสวน

๔) ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง ดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายพืชสมุนไพร โดยการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อส่งเสริมการปลูกสมุนไพร

๕) การแปรรูปพืชวัตถุดิบสมุนไพรเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ มีกิจกรรมบริการแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรให้กับเกษตรกรเครือข่าย โดยมีหน่วยงาน ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงรายให้บริการแก่เกษตรกรในการแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพร การตรวจสอบคุณภาพผลผลิตจากแหล่งปลูก

๖) การพัฒนางานกระบวนการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน GMP โดยกองแผนงานได้ดำเนินการทำสัญญากับสำนักงบประมาณในการดำเนินงานเรื่องนี้ หน่วยงานดำเนินการคือ ศูนย์วิจัยพืชสวน ๗ แห่ง มีศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ๑ แห่ง มีเกษตรกรใช้บริการจำนวนมาก การแปรรูปให้ได้มาตรฐาน GMP โดยศูนย์วิจัยศรีสะเกษมีแผนพัฒนา ๓ แห่ง ศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม ๑ แห่ง ศูนย์วิจัยเกษตรพื้นที่สูงเพชรบูรณ์ ๑ แห่ง และศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง ๑ แห่ง มีการดำเนินงานเพื่อให้ได้การรับรอง GMP จาก อย. มีการประสานงานกับสาธารณสุขจังหวัด

๗) ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ ได้ทำงานร่วมกับโรงพยาบาลขุนหาญและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านพิงพวยใต้ ได้รับงบประมาณจากจังหวัดในการดำเนินงาน โดยศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษมีดำเนินการขอ GMP เป็นมาตรฐาน Primary GMP เป็นการทำให้สมุนไพรเบื้องต้น

๘) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม สนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรแปลงใหญ่ (ไร้สดใส บ้านเขวามีสมาชิกจำนวน ๓๔ ราย) เป็นหน่วยงานที่ตรวจรับรองแปลง GMP ดำเนินการช่วยสนับสนุนเรื่องวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือในการแปรรูป

๓. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โครงการการส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน งบประมาณ ๖,๕๑๒,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๑ พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน องค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีการผลิต และการบริหารจัดการสินค้าสมุนไพรให้มีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ ๒ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร สนับสนุนเทคโนโลยีการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์

กิจกรรมที่ ๓ สำรวจสมุนไพร และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกสมุนไพร

กิจกรรมที่ ๔ สรุปและถอดบทเรียน เพื่อยกระดับการขับเคลื่อนงานทั้งในระดับพื้นที่และผลการดำเนินงาน

ดำเนินการจัดอบรมเกษตรกรเสร็จสิ้น เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑,๕๐๐ ราย ในพื้นที่ ๓๒ จังหวัด

๔. กรมปศุสัตว์ : ๑) โครงการศึกษาผลของกากกาแฟและกากใบชาต่อการผลิตลูกสุกรหลังหย่านมในด้านสุขภาพและโรคในระบบทางเดินอาหารของสุกรที่เกิดจากแบคทีเรีย งบประมาณ : ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดย สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ และ ๒) โครงการศึกษาการใช้ข้าวกล้องร่วมกับใบหม่อน ต่อสมรรถภาพการผลิตคุณภาพไข่ สีไข่แดง องค์ประกอบทางเคมีในเลือด องค์ประกอบทางโภชนาการในฟองไข่ และองค์ประกอบของไขมันในไข่แดงของไก่ไข่ที่เลี้ยงแบบปล่อยอิสระ งบประมาณ ๔๑๔,๐๐๐ บาท โดย กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

๑) โครงการศึกษาผลของกากกาแฟ และกากใบชาต่อการผลิตลูกสุกรหลังหย่านมในด้านสุขภาพและโรคในระบบทางเดินอาหารของสุกรที่เกิดจากแบคทีเรีย งบประมาณ : ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ผลการดำเนินงาน

๑.๑) เตรียมสารสกัดเพื่อใช้ทดสอบกับสัตว์ทดลอง สำหรับขั้นตอนนี้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วแล้วประมาณ ๔๐ เปอร์เซ็นต์

๑.๒) เตรียมสัตว์ทดลอง (ลูกหมูผสมสามสายพันธุ์) สำหรับขั้นตอนนี้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วแล้วประมาณ ๓๐ เปอร์เซ็นต์

๒) โครงการศึกษาการใช้ข้าวกล้องร่วมกับใบหม่อน ต่อสมรรถภาพการผลิต คุณภาพไข่ สีไข่แดง องค์ประกอบทางเคมีในเลือดองค์ประกอบทางโภชนาการในฟองไข่ และองค์ประกอบของไขมันในไข่แดงของไก่ไข่ที่เลี้ยงแบบปล่อยอิสระ งบประมาณ ๔๑๔,๐๐๐ บาท

ผลการดำเนินงาน

อยู่ระหว่างดำเนินการวิจัย และเก็บตัวอย่าง

๕. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ : โครงการพัฒนาที่ปรึกษาเกษตรกร งบประมาณ : ๑๑๖,๐๐๐ บาท

ผลการดำเนินงาน

/ประเมิน...

ประเมินศักยภาพและความพร้อมเบื้องต้น : จัดการอบรมระบบควบคุมภายใน (ICS) จำนวน ๒ กลุ่ม

๑) กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกขมิ้นตำบลเขาตำหนอน อ.ทับปุด จ.พังงา สมาชิกประมาณ ๒๕ ราย

๒) กลุ่มเกษตรกรผู้กระวานบ้านเขาวัง อ.ร้อนพิบูลย์ จ.นครศรีธรรมราช สมาชิกประมาณ ๒๐ ราย

เมื่อวันที่ ๒๗ มี.ค. - ๙ เม.ย. ๖๔

๖. สถาบันวิจัยสมุนไพร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ : ๑) แผนงานการศึกษาสายพันธุ์และฤทธิ์ของกัญชาทางการแพทย์ งบประมาณ ๓,๑๖๖,๐๐๐ บาท และ ๒) แผนงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาจากสมุนไพรเพื่อสนับสนุนการใช้ยาสมุนไพรในประเทศไทย งบประมาณ ๑,๘๗๒,๓๑๓ บาท

๑) แผนงานการวิจัยและพัฒนาคุณภาพของกัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ งบประมาณ ๓,๑๖๖,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๑ การชักนำกัญชาเพื่อให้เกิดการสร้างแคลลัสและผลิตสารทุติยภูมิ

กิจกรรมที่ ๒ การคัดแยกสายพันธุ์กัญชา และสมุนไพรที่ใช้ในสิบลูกยาตำรับร่วมกับกัญชา

ด้วยเทคนิคดีเอ็นเอบาร์โค้ด

กิจกรรมที่ ๓ การศึกษาคุณภาพทางเคมี-ฟิสิกส์ของพืชกัญชาไทย

กิจกรรมที่ ๔ ศึกษาลักษณะทางเภสัชเวชของเครื่องยาสมุนไพร

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ ๑ ได้สูตรอาหารที่เหมาะสมต่อการเกิดแคลลัสของกัญชาพันธุ์ตะนาวศรีก้านขาว

กิจกรรมที่ ๒ เก็บตัวอย่างสมุนไพรที่ใช้ในยาตำรับได้ ๔๘ ตัวอย่าง และศึกษาใน ๖ กลุ่ม

ยีนส์มาตรฐาน

กิจกรรมที่ ๓

๑. ศึกษาคุณภาพทางเคมี-ฟิสิกส์ของช่อดอกกัญชาแล้วเสร็จ ส่งข้อมูลนำเข้าพิจารณาจัดทำ

Monograph ในคณะกรรมการฯ THP

๒. อยู่ระหว่างการศึกษาคุณภาพทางเคมี-ฟิสิกส์ของใบกัญชา

กิจกรรม ๔ ศึกษาลักษณะทางเภสัชเวชของเครื่องยาสมุนไพร : ศึกษาลักษณะเนื้อเยื่อทั้ง

มหภาคและจุลภาคของเครื่องยาใบกัญชา (ต่อเนื่อง)

๒) แผนงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาจากสมุนไพรเพื่อสนับสนุนการใช้ยาสมุนไพรใน

ประเทศไทย งบประมาณ ๑,๘๗๒,๓๑๓ บาท

กิจกรรมที่ ๑ การปลูกและเก็บเกี่ยวพืชสมุนไพรปอบิด

กิจกรรมที่ ๒ การศึกษาข้อกำหนดทางเคมีของปอบิด

กิจกรรมที่ ๓ การผลิตสารมาตรฐาน miroestrol ด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อของพืช

กวางเครือขาว

กิจกรรมที่ ๔ วิจัยเพื่อจัดทำมาตรฐานทางเภสัชเวชของสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ

กิจกรรมที่ ๕ วิจัยเพื่อจัดทำมาตรฐานทางเคมีของสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ

กิจกรรมที่ ๖ พัฒนาวิธีวิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญในกระชายดำ

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ ๑ อยู่ระหว่างวิเคราะห์ข้อมูลการเจริญเติบโตของปอบิด

กิจกรรมที่ ๒ ศึกษาคุณภาพทางเคมี-ฟิสิกส์ และพัฒนาวิธีตรวจเอกลักษณ์ทางเคมีของ
ปอปิด (ต่อเนื่อง)

กิจกรรมที่ ๓ ได้สูตรอาหารที่เหมาะสมต่อการเกิดแคลลัส และได้วิธีการเพิ่มจำนวนแคลลัส
กวางเครือขาว

กิจกรรมที่ ๔ ได้ผลการศึกษาทางเภสัชเวชของผิวผลมะนาว อยู่ระหว่างศึกษาลักษณะ
เนื้อเยื่อทั้งมหภาคและจุลภาคของเครื่องยาฝางเสน และใบมะนาว (ต่อเนื่อง)

กิจกรรมที่ ๕ ศึกษาคุณภาพทางเคมี-ฟิสิกส์ (ต่อเนื่อง) ได้วิธีตรวจเอกลักษณ์ทางเคมี
อยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาวิธีวิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญในแก่นฝาง

กิจกรรมที่ ๖ จัดหาตัวอย่างกระชายดำ พัฒนาวิธีวิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญในกระชายดำ

๗. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม :
โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากป่าชายเลนอย่างยั่งยืน งบประมาณ ๑,๗๐๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรม : บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลน โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
พืชสมุนไพรจากป่าชายเลนอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

๑) การสำรวจการวิเคราะห์การขึ้นอยู่การแพร่กระจายและปัจจัยสิ่งแวดล้อมของพืช
สมุนไพรในพื้นที่ป่าชายเลน ในพื้นที่ ๖ จังหวัด

๒) จัดทำศูนย์รวมพันธุ์ไม้แหล่งเรียนรู้พืชสมุนไพรป่าชายเลน ๔ แห่ง

๓) จัดทำแปลงอนุรักษ์และแหล่งเมล็ดพันธุ์ไม้สมุนไพรจากป่าชายเลนและป่าชายหาด ๔
ชนิดพันธุ์ ๔ แปลง

๔) ผลิตสื่อและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์ โดยภูมิปัญญาพืชสมุนไพรจาก
ป่าชายเลน

**๘. กรมป่าไม้ : ๑) โครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อการใช้ประโยชน์อย่าง
ยั่งยืน งบประมาณ ๙๗๘,๐๐๐ บาท โดย สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ และ ๒) โครงการป้องกันรักษาป่า
พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว งบประมาณ ๒,๕๖๕,๖๐๐ บาท โดย สำนักจัดการป่าชุมชน**

๑) โครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน งบประมาณ
๙๗๘,๐๐๐ บาท

กิจกรรม : อนุรักษ์และการใช้ประโยชน์สมุนไพรจากป่าอย่างยั่งยืนรวบรวมข้อมูล
สมุนไพร และประเมินผล จัดทำระบบฐานข้อมูลการสำรวจ โดยรวบรวมเป็นฐานข้อมูลพันธุ์พืชสมุนไพรในเขต
ป่าสงวนแห่งชาติ ศึกษาสารสำคัญในวัตถุดิบพืชสมุนไพร ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจหายากหรือใกล้สูญพันธุ์
จัดทำสื่อ และเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านสมุนไพร

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการสำรวจในพื้นที่สำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๒) โครงการป้องกันรักษาป่า พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว งบประมาณ ๒,๕๖๕,๖๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๑ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน

กิจกรรมที่ ๒ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในป่าชุมชน

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างกิจกรรมปลูกสมุนไพรรักษาในป่าชุมชนแล้ว สมุนไพรที่ปลูก ได้แก่ ขมิ้นชัน กระชายดำ ไพล และสมุนไพรอื่นๆตามความต้องการของชุมชน

๙. สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช :

โครงการสำรวจและจัดทำข้อมูลพืชสมุนไพร งบประมาณ ๓,๐๔๑,๘๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๑

- ๑) ปรับปรุงและดูแลระบบฐานข้อมูลพืชป่าสมุนไพร ๑ ฐานข้อมูล (พืชสมุนไพรประมาณ ๗๐๐ ชนิด)
- ๒) สำรวจข้อมูลพืชสมุนไพรในป่าอนุรักษ์ ๑ แห่งใน จ.เชียงใหม่ (จำนวนไม่ต่ำกว่า ๑๕๐ ชนิด)
- ๓) จัดเก็บตัวอย่างพรรณไม้สมุนไพร จำนวนไม่ต่ำกว่า ๕๐ ชนิด ๔) ตรวจสอบติดตามการบำรุงรักษาสวนสมุนไพรที่เคยดำเนินการมาแล้วในสวนพฤกษศาสตร์ ๕ แห่ง (พิษณุโลก, อุตรธานี, ฉะเชิงเทรา, สระแก้ว และตรัง)

กิจกรรมที่ ๒

- ๑) สำรวจข้อมูลพืชสมุนไพรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑ แห่งใน จ.เชียงใหม่ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง (จำนวนไม่ต่ำกว่า ๑๕๐ ชนิด)
- ๒) ทำแปลงอนุรักษ์พืชป่าสมุนไพร จำนวน ๑ แห่ง ที่สวนรุกขชาติไม้เมืองหนาว จ.เชียงใหม่ (จำนวนไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ชนิด)
- ๓) บำรุงรักษาสวนสมุนไพรที่เคยดำเนินการมาแล้วในสวนพฤกษศาสตร์ ๕ แห่ง (พิษณุโลก, อุตรธานี, ฉะเชิงเทรา, สระแก้ว และตรัง)

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการ ๒ ส่วน คือ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ส่วนกลางจัดทำข้อมูลสมุนไพรและปรับปรุงฐานข้อมูลพืชสมุนไพร

๑. ส่วนกลาง

- ๑) ปรับปรุงข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องระบบฐานข้อมูลพืชป่าสมุนไพรจำนวน ๒๑๐ ชนิด
- ๒) สำรวจข้อมูลพืชสมุนไพร จำนวน ๑ ครั้ง ๒ แห่งในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ และสวนรุกขชาติไม้เมืองหนาว จ.เชียงใหม่
- ๓) จัดเก็บตัวอย่างพรรณไม้สมุนไพรแบบแห้ง ๒๑ ตัวอย่าง และตัวอย่างที่มีชีวิต ๓๒ ชนิด
- ๔) ติดตามการบำรุงรักษาสวนสมุนไพรที่เคยดำเนินการมาแล้วในสวนพฤกษศาสตร์ ๕ แห่ง (พิษณุโลก, อุตรธานี, ฉะเชิงเทรา, สระแก้ว และตรัง)

๒. ส่วนภูมิภาค

- ๑) ร่วมกับส่วนกลางสำรวจข้อมูลพืชสมุนไพร จำนวน ๑ ครั้ง ๒ แห่งในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ และสวนรุกขชาติไม้เมืองหนาวใน จ.เชียงใหม่
- ๒) เตรียมพื้นที่ทำแปลงอนุรักษ์พืชป่าสมุนไพรและอนุบาลกล้าไม้สมุนไพรจำนวน ๓๒ ชนิด จำนวน ๑ แห่ง ดำเนินการที่สวนรุกขชาติไม้เมืองหนาว จ. เชียงใหม่
- ๓) บำรุงรักษาสวนสมุนไพรที่เคยดำเนินการมาแล้วในสวนพฤกษศาสตร์ ๕ แห่ง (พิษณุโลก, อุตรธานี, ฉะเชิงเทรา, สระแก้ว และตรัง)

สำนักงานการปฏิรูปที่เพื่อเกษตรกรรม : โครงการขับเคลื่อนศูนย์ส่งเสริมและขยายพันธุ์พืช
ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน งบประมาณ : ...

ผลการดำเนินงาน

มีการประชุมการจัดทำศูนย์ส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชในเขตพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๕ แห่ง อยู่ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูน พระนครศรีอยุธยา ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา และ นครศรีธรรมราช เบื้องต้นคณะกรรมการลงสำรวจพื้นที่เพื่อดำเนินการ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔ นี้ เป็นการสำรวจพื้นที่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดฉะเชิงเทรา และ สปก. ขอจัดส่งรายงานความก้าวหน้าดำเนินการให้ ฝ่ายเลขานุการ ต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

ร่างแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรวงศ์ชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรวงศ์ชาติ ฉบับที่ ๒ เป็นแผนที่จะดำเนินการต่อจากแผนแม่บทแห่งชาติ ซึ่งได้ดำเนินการร่าง โดยแผนแม่บทแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ที่ดำเนินการอยู่จะสิ้นสุดลงในปี ๒๕๖๕ ส่วนแผนฉบับ ๒ ต้องดำเนินการเสร็จสิ้นกระบวนการร่างและรับฟังประชาพิจารณ์ให้เสร็จสิ้นภายในปี ๒๕๖๔ เพื่อเสนอต่อสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อขออนุมัติและเสนอคณะรัฐมนตรีขออนุมัติเป็นลำดับให้ทันในปี ๒๕๖๖ กระบวนการยกร่างแสดง Framework ที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรวงศ์ชาติ มาให้ดำเนินการมี ๔ ขั้นตอน คือ

๑. กำหนดกรอบประเด็นยุทธศาสตร์
๒. (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรวงศ์ชาติ
๓. การประชาพิจารณ์
๔. การอนุมัติ

ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนที่ ๒ การยก (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ และในเรื่องการประชุมกรอบและในทุกประเด็นได้ผ่านอนุกรรมการทุกชุดเรียบร้อยแล้ว โดยมีการประชุมคณะทำงานยกร่างแผนงานฯ และมีการประชุมคณะอนุกรรมการฯ รวมถึงการประชุมคณะอนุกรรมการวิถุติบสมุนไพรวงศ์ชาติในวันนี้

การยก (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ มีองค์ประกอบสำคัญ ๕ ส่วน คือ ๑. เรื่องความเป็นมาและความสำคัญ ๒. สถานการณ์การพัฒนาสมุนไพรวงศ์ชาติ ๓. การวิเคราะห์ช่องทางการพัฒนา ๔. (ข้อเสนอ) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของแผนงานฯ ๕. จุดเน้นยุทธศาสตร์ในตัวแผนปฏิบัติการฯ ขอนำเสนอในส่วนที่เป็น ๒ คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และจุดเน้นยุทธศาสตร์ในตัวแผน

เรื่องเป้าหมาย (ข้อเสนอ) วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของแผนงานฯ ภาพรวมเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ต่อเนื่องจากแผนแม่บทฉบับที่ ๑ ที่ได้ดำเนินการมาแล้ว เช่น เรื่องการต่อยอดด้านการรักษาและผลิตภัณฑ์ การสร้างมูลค่าเพิ่มที่เชื่อมโยงอุตสาหกรรมและการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นระบบ การเกิดความร่วมมือของหลายภาคส่วน ความแตกต่างของแผน ๑ และแผน ๒ จะเห็นว่าแผน ๒ มีจุดเน้นหรือเป้าที่ชี้เฉพาะมากขึ้น เนื่องจากแผน ๑ ประเทศไทยยังไม่มีแผนเรื่องนี้มาก่อน จึงถูกกำหนดเป็นภาพใหญ่และมีหลายเรื่อง

รวมกัน ซึ่งต้องดำเนินการทุกเรื่องไปพร้อมกัน แต่ในแผน ๒ เป็นการนำเอาช่องว่างจากการวิเคราะห์นำเสนอ จุดเน้นในแต่ละห่วงโซ่เพื่อพุ่งเป้าและทำให้แผนมี Effect ต่อภาพใหญ่ หรือ Impact มากขึ้น โดยข้อเสนอ วิสัยทัศน์ที่เข้าสู่กระบวนการแสดงความคิดเห็นเป็น keyword และ sentences (ประโยค) โดยความสำคัญ วิสัยทัศน์อยู่ในเป้าหมายซึ่งครอบคลุมเรื่องสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพร เป้าหมายมี keyword สำคัญ ๕ ลักษณะ ซึ่งอยู่ระหว่างการรับฟังความเห็นในประเด็นต่างๆ เช่น เรื่องของความเป็นผู้นำ เรื่องการสร้างการ เจริญเติบโต เรื่องการเป็นผู้นำระดับโลก ระดับเอเชีย และระดับอาเซียนหรือเน้นเรื่องการทดแทนการนำเข้า การส่งออก และเรื่องความสามารถในการแข่งขัน ส่วนเงื่อนไขในการพัฒนามี scope ใน Wording ที่แสดงถึงความยั่งยืนหรือการพัฒนาภายใต้กรอบ BCG ซึ่งเป็นวาระแห่งชาติ ทั้งหมดนี้เป็นภาพรวมใหญ่ของวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายยังเป็น Draft เมื่อได้คำสำคัญในวิสัยทัศน์ต้องนำมาเชื่อมโยงสู่พันธกิจ และเป้าหมาย โดยหลักเรื่องพันธกิจเน้นเรื่องการแข่งขัน เรื่องมาตรฐาน เรื่องส่งเสริมการบริโภค เรื่องการส่งเสริมการใช้ และการพัฒนาเชิงพื้นที่ เป้าหมายคร่าวๆ ขณะนี้มุ่งเน้นเรื่องการส่งออกวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ที่เป็นชั้นนำ ในตลาดโลก ตลาดภูมิภาคเอเชีย และเรื่องขนาดตลาดที่ข้อเสนอว่าจะต้อง Maintain (บำรุงรักษา) ตัวชี้วัดนี้ไว้ เนื่องจากการประเมินเบื้องต้นก่อนเริ่มแผนระยะที่ ๑ ประเทศไทยมีขนาดตลาดเป็นลำดับที่ ๘ ของโลก และ ในขณะนี้จากการดำเนินการตลอดระยะแผนระยะที่ ๑ ประเทศไทยมีขนาดตลาดลำดับที่ ๖ ของโลก และมีอัตราการขยายตัวในตลาดที่สูงกว่าทุกประเทศการแสดงการเติบโตไม่ได้เป็นกราฟดิ่งขึ้นเนื่องจากเศรษฐกิจโลกหดตัว ลง ซึ่งประเทศไทยมีอัตราการเติบโตหดตัวลงในปริมาณน้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้านและมีอัตราการเติบโตเฉลี่ย ที่ประมาณ ๙% และเรื่องการลดปริมาณการนำเข้าซึ่ง Discuss กันอยู่ โดยในการประชุม Discuss คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรครั้งนี้สามารถนำไปสู่การให้ความเห็นในส่วนนี้ได้

จุดเน้นยุทธศาสตร์ ในแผนปฏิบัติการซึ่งได้ผ่านกระบวนการแล้ว จุดเน้นยุทธศาสตร์แบ่ง ออกเป็น ๑๑ ประเด็นหลัก ได้วิเคราะห์ห่วงโซ่ต้นน้ำในเรื่องของการเข้าสู่ Supply Chain และเรื่องมาตรฐาน กลางน้ำเน้นเรื่องอุตสาหกรรมสารสกัด ศักยภาพผู้ประกอบการและระบบการขึ้นทะเบียน ปลายน้ำเน้นส่งเสริม เรื่องภาพลักษณ์ เรื่องการเข้าถึง การต่อยอดและการสร้างมูลค่าของ Herbal Champion และส่วนสนับสนุน เน้นเรื่องกระบวนการวิจัย เรื่องระบบ M&E (Monitoring and Evaluation) ในการประเมินติดตามและ ประเมินผลต้องใช้ข้อมูลหรือ Average เป็นตัวกำกับ และเรื่องเมืองสมุนไพร แสดงให้เห็น Deliverable outcome หรือผลลัพธ์ที่ส่งมอบภาพรวมให้เห็นภาพที่จะ Deliver อะไรหลังจากดำเนินการแผนแล้ว เช่น กล้อง ที่ ๑ ผลลัพธ์ที่ต้อง Promise เพื่อส่งซึ่งต้องปรับให้ทันหลัง Discuss และเรื่องตลาดและเรื่องวัตถุดิบมาตรฐาน และพื้นที่ปลูกที่มีคุณภาพ ตลาดเป็นลำดับที่ ๒ กล้องกลางเป็นเรื่องตลาดสารสกัด เรื่อง SME ที่มีศักยภาพและ การขึ้นทะเบียนที่ทันต่อการเติบโตของตลาด สุดท้ายสู่การเป็นตลาดสมุนไพรของอาเซียนและการขยายตลาด ผลิตภัณฑ์สุขภาพสมุนไพร และการมี OTC ยาสมุนไพรเพิ่มขึ้นเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายและมียาในบัญชียาหลักเพิ่มขึ้น เรื่องสุดท้าย คือ เรื่องขนาดตลาด Herbal Champion เพิ่มขึ้น กล้องสุดท้ายที่เป็นการสนับสนุน เรื่องงานวิจัยมุ่งเน้น ๓ ประเด็น คือ

๑. งานวิจัยที่สนับสนุนหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการแพทย์เพื่อสร้าง Value
๒. งานวิจัยที่สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมสารสกัดในประเทศ
๓. งานวิจัยที่ต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่าของ Herbal Champion

เรื่องที่ ๑๐ มุ่งเน้นการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในกลไกการติดตาม ฉะนั้นการหาหรือเรื่องระบบข้อมูลต้องเชื่อมโยงกันกับการทำ M&E หรือ Monitoring ด้วย ลำดับสุดท้าย เรื่องเมืองสมุนไพรคาดหวังเรื่องมูลค่าเศรษฐกิจของพื้นที่ GPP ที่เพิ่มขึ้น เป็นภาพรวมของ Strategic Focus และ Deliverable outcome ของแผน ปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ จึงเสนอเพื่อทราบ

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องเพื่อพิจารณา

๕.๑ ร่าง ประเด็นสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ ๑ และ ๒ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามที่คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างแผนงาน (ยุทธศาสตร์) ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบการจัดทำร่างประเด็นสำคัญยุทธศาสตร์ จุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ผลักดันการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ในอุตสาหกรรม จุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การใช้มาตรฐานวัตถุดิบเพื่อการพัฒนาต้นน้ำ และได้เสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ให้ความเห็นชอบในหลักการร่างประเด็นสำคัญที่ ๑ และ ๒ ของแผนงาน (ยุทธศาสตร์) ฯ ไปแล้วนั้น ด้วยในการประชุมคณะทำงานยกร่างฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้ขอให้คณะทำงานฯ ที่รับผิดชอบร่างแผนงาน (ยุทธศาสตร์) ในแต่ละประเด็นได้มีการทบทวนและให้ความเห็นเพิ่มเติม จึงได้มีการเสนอให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ และมีหน่วยงานได้ให้ความเห็นต่อร่างแผนงาน (ยุทธศาสตร์) ฯ เพิ่มเติม จึงขอเสนอคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร พิจารณาให้ความเห็นต่อร่างประเด็นสำคัญที่ ๑ และ ๒ ของแผนงาน (ยุทธศาสตร์) ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อนำเข้าสู่การปรับปรุงร่างแผนงาน (ยุทธศาสตร์) ให้เกิดความสมบูรณ์ ประกอบด้วย

ประเด็นสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒	
จุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ผลักดันการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ในอุตสาหกรรม	การจัดการวัตถุดิบสมุนไพร - เกษตรกร - การผลิต ผลผลิต
จุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การใช้มาตรฐานวัตถุดิบเพื่อการพัฒนาต้นน้ำ	- การแปรรูปวัตถุดิบเบื้องต้น สารสกัดหยาบ • ตลาดกลาง • Contract Farming

จึงเสนอที่ประชุมพิจารณา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ประชุม

รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล : เสนอให้มีการวิเคราะห์ในเรื่องของระบบเกษตรกร พันธุ์สัญญาผู้ปลูกสมุนไพร เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องข้องข้อกฎหมายซึ่งระบบพันธุ์สัญญาเหมาะสำหรับผู้ปลูกสมุนไพรแบบกลุ่ม ขนาดใหญ่หรือในกรณีของพืชเศรษฐกิจที่มีการปลูกปริมาณมาก การดำเนินการในกลุ่มผู้ปลูก

/สมุนไพร...

สมุนไพรซึ่งเป็น รายย่อยทำได้ยาก และจากการรายงานเป็นการปลูกสมุนไพรส่วนใหญ่เป็นกลุ่มขนาดเล็กควรมี การปรับเรื่องระบบพันธสัญญา เช่น การส่งเสริมการขายวิธีอื่น หรือสนับสนุนระบบตลาดกลาง หรือระบบ อีเล็กทรอนิกส์ที่กำลังเติบโตขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรรายย่อย โดย **ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย** ให้ความเห็นเรื่องการผลิตเพื่ออุตสาหกรรมมุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยด้าน GAP ในการผลิต ขึ้นต้นเป็นหลัก การแปรรูปเพื่อใช้ในระดับชุมชนปัจจุบันมีการใช้เครื่องมือแปรรูปอย่างง่ายต้นทุนต่ำจึงไม่ มุ่งเน้นในเรื่องสารสำคัญ โดยความต้องการเรื่องสารสำคัญถูกนำไปใช้ในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ต้องมีการตรวจ รับรอง ทั้งนี้ **รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล** : มีความเห็นในเรื่องสารสกัดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญใน ทุกระดับการผลิตและแปรรูปควรมีการควบคุมคุณภาพเพื่อให้ชุมชนมีการผลิตแปรรูปที่ได้คุณภาพมาตรฐาน อย่างต่อเนื่องมีความปลอดภัยตลอดจนควรส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องมือทดสอบหาค่าสารสำคัญอย่างง่าย เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาดให้เกษตรกรรายย่อย เช่น การผลิตน้ำมันหอมระเหยโดยเกษตรกรรายย่อย แทนการนำวัตถุดิบสู่โรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งปัจจุบันมีการผลิตในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความสามารถเข้าถึง ตลาดต่างประเทศ โดย **ประธาน** ให้ความเห็นว่า ประเด็นดังกล่าวจำเป็นต้องมีการรับรองมาตรฐานซึ่งเกี่ยวข้องกับ ในเรื่องห้องปฏิบัติการตรวจรับรองที่เพียงพอและการลงทุนด้านงบประมาณที่ตามมา และ **ผู้แทนสำนักงาน มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ** เสนอให้พิจารณารายละเอียด พบ.ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ รายละเอียดระหว่างพืชอาหารกับพืชสมุนไพร เพื่อไม่ให้เกิดความทับซ้อนในการส่งเสริม โดย **ผู้แทนกรมการ แพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก** ชี้แจงการจัดทำร่างประเด็นสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพร แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (จุดเน้นยุทธศาสตร์ที่ ๑ และ ๒) เป็นกรอบการดำเนินการต้นน้ำ (วัตถุดิบ) ไม่มีความทับซ้อน กับผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ จะดำเนินการจัดทำขอบเขตคานียามกรอบการดำเนินการแปรรูปเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนและทบทวนวิเคราะห์เพื่อวางเป้าหมายในการจัดทำร่างประเด็นสำคัญของแผนปฏิบัติการ ด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ ตามข้อคิดเห็นที่ประชุม ต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบ ให้หน่วยงานให้ความเห็นต่อร่างประเด็นสำคัญที่ ๑ และ ๒ ของแผนงาน (ยุทธศาสตร์) ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ เพื่อนำเข้าสู่การปรับปรุงร่างแผนงาน (ยุทธศาสตร์) ให้ความสมบูรณ์ ส่งฝ่ายเลขานุการภายใน e-mail : herb.moac@gmail.com ภายในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

๕.๒ แผนที่นำทาง (Road map) การพัฒนาและการบริหารจัดการวัตถุดิบเชื่อมโยง การตลาดพืชสมุนไพร ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐
ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายใต้คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรได้มีการขับเคลื่อนภารกิจงานแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผน ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ มาอย่างต่อเนื่อง และขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการยกร่าง ร่างแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ยกร่าง แผนที่นำทาง (Road map) การพัฒนาและการบริหารจัดการวัตถุดิบเชื่อมโยงการตลาดพืชสมุนไพร เพื่อกำหนด ทิศทางรองรับในการขับเคลื่อนแผนในระยะที่เหลือนอยู่และเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนสนับสนุนยุทธศาสตร์ ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามเป้าหมายแผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ในระยะต่อไป ทั้งนี้ ได้แนบ (ร่าง) แผนที่นำทาง (Road map) ฯ

จึงเสนอที่ประชุมพิจารณา

/มติที่ประชุม...

มติที่ประชุม เห็นชอบ ให้นำหน่วยงานให้ความเห็นต่อ (ร่าง) แผนที่นำทาง (Road map) การพัฒนาและการบริหารจัดการวัตถุดิบเชื่อมโยงการตลาดพืชสมุนไพร ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพร ส่งฝ่ายเลขานุการภายใน e-mail : herb.moac@gmail.com ภายในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

๕.๓ การดำเนินการจัดทำ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

สืบเนื่องจากการประชุมคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ได้พิจารณา ร่าง ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ. ที่ประชุมมีความเห็นว่า (ร่าง) ประกาศฯ ดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมบทบาทภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทบทวนบทบาทภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร และมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ (ร่าง) ประกาศฯ และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมจัดทำ (ร่าง) ประกาศฯ ดังกล่าว นั้น เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จึงไม่ได้มีการจัดประชุม ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการปรับปรุง (ร่าง) ประกาศฯ ดังกล่าว ทั้งนี้ ได้แนบ (ร่าง) ประกาศฯ เพื่อเสนอที่ประชุมพิจารณา

๑. เนื้อหาใน (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

๒. เสนอเปลี่ยนชื่อ (ร่าง) ประกาศฯ เป็น “ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.”

๓. รูปแบบการติดตามความก้าวหน้าการทบทวน (ร่าง) ประกาศฯ เพื่อเรียบเรียงนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ประมาณปลายเดือนกรกฎาคม – ต้นสิงหาคม ๒๕๖๔ ดังนี้

๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วงต้นเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔

๒) ส่งหนังสือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา แก้ไข เพิ่มเติม (ร่าง) ประกาศฯ และส่งกลับให้กรมส่งเสริมการเกษตร รวบรวมภายในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ประชุม

ประธาน ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ภายใต้คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร ทบทวนบทบาทภารกิจและให้ความเห็นในเนื้อหา (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ. โดย **รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล** :เห็นว่าการออกประกาศส่งเสริมผู้ประกอบการส่งผลในเรื่องของการของบประมาณของหน่วยงานภายในและภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรฯ ควรเป็นประกาศที่เปิดให้หน่วยงานอื่นสามารถสนับสนุนในการส่งเสริมได้ โดย **ผู้แทนกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก** ชี้แจงการออกประกาศส่งเสริมผู้ประกอบการฯ โดยกระทรวงสาธารณสุข เป็นประกาศในนามคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ และเห็นว่าหากหน่วยงานนอกเหนือสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเกี่ยวข้องในการส่งเสริมผู้ประกอบการ

(เกษตรกร) ควรตัดคำท้ายประกาศ “ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประกาศสามารถเสนอของบประมาณได้

มติที่ประชุม เห็นชอบ

๑. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ภายใต้คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร ให้ความเห็น (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.

๒. ปรับชื่อ (ร่าง) ประกาศฯ เป็น “ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพร เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ.”

๓. รูปแบบการติดตามความก้าวหน้าการทบทวน (ร่าง) ประกาศฯ เพื่อเรียบเรียงนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ประมาณปลายเดือนกรกฎาคม – ต้นสิงหาคม ๒๕๖๔ ดังนี้

๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วงต้นเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔

๒) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา แก้ไข เพิ่มเติม (ร่าง) ประกาศฯ และส่งกลับให้กรมส่งเสริมการเกษตร รวบรวมภายในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

มติที่ประชุม เห็นชอบ

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๑๕ น.



(นางสาวกัลยาภัสร์ แก้วขาว)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ
ผู้จตุรายนงานการประชุม



(นางสาวสุนณา มณีพิทักษ์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้ตรวจจตุรายนงานการประชุม